

Granskningsutlåtande Detaljplan för Aspudden 2:1 i stadsdelen Aspudden i Stockholm Dp 2019-05858

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	3
Förslagets syfte och huvuddrag.....	3
Granskning.....	3
Synpunkter inkomna under utställning/granskning.....	4
Remissinstanser	4
Sakägare, boende och övriga	11
Synpunkter inkomna under samråd och utställning/granskning som ej tillgodosetts	22
Stadsbyggnadskontorets ställningstagande	23
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	30

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra cirka 215 bostäder, verksamhetslokaler samt allmänna platser längs med Blommensbergsvägen, Erik Segersälls väg och Hövdingagatan, cirka 250 meter från tunnelbana och Aspuddens centrum. Ett vidare syfte är att ge Blommensbergsvägen en ny utformning med bland annat breddade gång- och cykelbanor och trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

Planförslaget ställdes ut för granskning 2023-09-13 – 2023-10-10. Under granskningen har 39 yttranden inkommit. Flertalet

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
start.stockholm/detaljplaner

remissinstanser har ingen erinran mot planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller planförslagets konsekvenser för natur- och kulturmiljövärden, utformning av allmän plats samt påverkan på SL:s anläggningar. Två remissinstanser avstyrker delar av planförslaget med hänsyn till påverkan på områdets natur- och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen har inkommit med synpunkter gällande markföroreningar och vibrationer. De flesta sakägare och övriga boende som framfört synpunkter är kritiska mot bebyggelsens omfattning, placering och volym samt påverkan på bland annat natur- och kulturmiljövärden.

Med anledning av inkomna synpunkter under granskningen har utredningar avseende dagvatten, vibrationer och konsekvenser för SL:s anläggningar reviderats. Planbeskrivningen har uppdaterats utifrån reviderade utredningar. Bestämmelser om högsta nivå för stomljud samt komfortvägda vibrationer vid tåg- och fordonspassage har lagts till, liksom bestämmelser för att säkerställa att marken är lämplig för sitt ändamål med hänsyn till markföroreningar och elektronagnatiska fält. Föreslaget område för tekniska anläggningar invid Hövdingagatan har anpassats till SL:s anläggningar genom kompletterande användningsbestämmelse för kabelschakt under mark samt begränsningar av schaktdjup. Föreslagen platsbildning invid delområde E planläggs som torg istället för park för bättre överensstämmelse med planerad funktion. I övrigt har mindre redaktionella ändringar gjorts på plankartan och i planbeskrivningen.

Kontoret bedömer att det slutgiltiga planförslaget är väl avvägt mellan olika intressen och att områdets natur- och rekreationsvärden samt kulturmiljövärden kopplade till naturvärden inte överväger behovet av att tillskapa kollektivtrafiknära och servicenära bostäder och stadsmiljö där befintlig infrastruktur kan nyttjas.

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på ett tillskott av 215 nya bostäder i ett attraktivt, centralt och kollektivtrafiknära läge och att gator utvecklas till trygga och befolkade stadsrum. Detta ger förutsättningar för en mer levande och mångsidig stadsmiljö. Kontoret bedömer det som möjligt att med respekt för Aspuddens befintliga värden skapa nya tillägg av hög kvalitet som del av en ny årsring i Aspudden.

Kontoret föreslår att förslaget till detaljplan antas.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Planen syftar till att möjliggöra ca 215 bostäder samt verksamhetslokaler inom fastigheterna Aspudden 2:1, Grågåsen 26 och Hemgården 3 längs med Blommensbergsvägen, Erik Segersälls väg och Hövdingagatan. Därtill syftar planen till att vidareutveckla den småskaliga tätheten i Aspudden och Aspuddens unika karaktär av förstad, samt till att stärka Blommensbergsvägen som stadsgata genom att skapa förutsättningar för kompletterande bebyggelse och allmänna platser i anslutning till gatan och ny utformning av gatans funktioner (breddade gång- och cykelbanor med mera).

Föreslagen bebyggelse bygger vidare på skalan från angränsande lamellhus. Aktiva gaturum möjliggörs genom att byggnader och dess entréer placeras mot gata samt att verksamhetslokaler placeras i strategiska lägen. Planen möjliggör planterbar förgårdsmark vilket tillsammans med bevarad grönska mellan bebyggelsen syftar till att bevara områdets grönskande karaktär. Gestaltningen av byggnaderna ska hålla hög arkitektonisk kvalitet och definiera och bygga vidare på Aspuddens karaktär.

Slutligen syftar planen till att möjliggöra offentliga rum för möten mellan människor och till att skapa goda cykelpendlingsmöjligheter genom nya cykelbanor längs Blommensbergsvägen. En förutsättning för att genomföra föreslagen stadsutveckling är den upprätning av Blommensbergsvägen som planförslaget innebär. Åtgärden möjliggör en mer anpassad 4-vägs korsning med förbättrad trafiksäkerhet vid Hövdingagatan och förbättrade förutsättningar för ny bebyggelse längs Blommensbergsvägen.

Planen möjliggör bilparkering i garage. Cykelparkering föreslås i cykelrum i anslutning till gata, i garage samt inom gårds- och förgårdsmark.

Granskning

Aktuell detaljplan ställdes ut för granskning under perioden 2023-09-13 – 2023-10-10. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, start.stockholm/detaljplaner.

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten.

Remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer utifrån deras ingripandegrunder i 11 kap. 10 § PBL att kommunen inte har visat att planförslaget uppfyller krav avseende frågor som rör hälsa och säkerhet med hänsyn till föroreningar samt vibrationer.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Hälsa och säkerhet

Förorenade områden

Inom planområdet finns föroreningar med halter över naturvårdsverkets riktvärde för känslig markanvändning för bly och PAH-M. Kommunen gör bedömningen att dessa förhöjda föroreningshalter inte utgör någon fara för människors hälsa förutsatt att åtgärder vidtas.

Det framgår inte av planbeskrivningen vilka dessa åtgärder är. De föroreningar med förhöjda halter som finns inom planområdet kan innebära risk för människors hälsa. Kommunen behöver därför förtydliga i planbeskrivningen vilka åtgärdsmetoder och åtgärdsnivåer som behövs för att göra marken lämplig för sitt ändamål där det finns förhöjda föroreningshalter. Om det är möjligt behöver åtgärderna säkerställas med planbestämmelser.

Vibrationer

Marken inom planområdet består till viss del av lera. Det innebär att byggnader som ligger nära vägar kan bli utsatta för vibrationer. Av planbeskrivningen framgår att mätningar av vibrationsnivåer behöver göras för byggnader som ligger inom 10 meter från väg om grundläggning inte sker med pålar ner till berg eller direkt på berg.

Det behöver vara utrett i planprocessen om det finns risk för vibrationer i byggnader och vilka åtgärder som i så fall krävs. Detta eftersom stömljud och vibrationer kan orsaka olägenheter för människors hälsa och är svåra att åtgärda i efterhand. Det behöver därför framgå av både planbeskrivning och planbestämmelser om

det krävs specifika grundläggningsmetoder för att göra marken lämplig för sitt ändamål med hänsyn till vibrationer.

Trafikverket

Trafikverket har ingen erinran över planförslaget.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen har inga synpunkter på planförslaget i sak. Förvaltningen framför att planerade bostäder som förslaget medger beaktas i stadens skolplanering med tillhörande elevantalsprognoser.

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

SSBF noterar att framtagna skyfallsutredningar redogör för höga vattenflöden längs vägnätet, vilket kan medföra svårigheter vid utryckning. SSBF:s fordon kan som mest klara vattendjup om 0,2 meter. Vidare noteras att planbeskrivningen redovisar olika utrymningsstrategier i området. SSBF förordar en enhetlig utrymningsstrategi i fråga om behov av SSBF:s höjdfordon, vilket gör det mer tydligt för räddningspersonal vid insats. SSBF rekommenderar att planbeskrivningen revideras så att det framgår att samtliga byggnader kan utrymmas utan hjälp av räddningstjänsten.

SSBF har fortsatt inga synpunkter i fråga om andra riskrelaterade frågor, kopplat till planförslaget.

Ellevio

Ellevio hänvisar till nedan angivna synpunkter, framförda vid tidigare samråd. Ellevio har idag lokalnät i området. Planförslaget redovisar två lägen för elnätstationer; dels en flyttad placering av elnätstation vid Blommensbergsvägen, dels en befintlig elnätstation vid Blommensbergsvägen 117.

Negativa begränsningar av föreskrivna E-områden

Den elnätstation som avses få ett nytt flyttat läge har en föreskriven yta som inte motsvarar Ellevios storlekskrav (10x10 meter alternativt 100 kvm). Sådan användningsyta på plankartan behöver justeras enligt storlekskravet. Storlekskravet syftar också till att säkra ledningsansamlingar samt drift- och underhållsåtgärder. Bägge användningsytorna (E-områdena) för elnätstationer har fortsatt planbestämmelser som begränsar ifråga om så kallad prickmark och byggnadshöjd. Ellevio har framtida risker med dessa begränsningar, sett till detaljplanens livslängd och framtida behov av energiomställning, fordonsladdning och underhåll, vilket över tid kan medföra behov av andra modellstorlekar och exakta mått.

Ellevio önskar att nuvarande begränsningar tas bort inom angivna E-områden.

Övrigt

Ellevio framför att elnätsförstärkning är möjlig för att möjliggöra planförslaget och att ledningsnätet behöver anpassas utifrån förslaget, varpå ledningsomläggning kan bli aktuellt. Åtgärder i befintligt ledningsnät utförs efter beställning till Ellevio och bekostas av beställare.

Ellevio önskar fortsatt dialog kring planförslagets effektbehov, så väl byggkraft som permanenta anslutningar inklusive fordonsladdning. Avslutningsvis önskar Ellevio bli kallad till framtida ledningssamordning.

Region Stockholm (Trafikförvaltningen)

Trafikförvaltningen framför ett antal synpunkter på planförslaget, kopplade till SL:s anläggningar i området. Förvaltningen önskar att riktvärden avseende stomljud säkerställs på plankartan, med motiv uttryckta i planbeskrivningen. Vidare framförs att planförslaget saknar beskrivning och konsekvenser kopplade till befintlig likriktarstation med tillhörande kabelschakt. Området med manskapslucka, ventilationsrör samt kabelschakt med tillhörande konstruktion och skyddszon bör regleras med användningen ”trafikområde” samt med schaktdjupsbestämmelse. Planförslagets planerade kopplingsstation (E2) bedöms få en placering som hamnar i konflikt med SL:s anläggning. Avståndet mellan befintlig likriktarstation och planerad kopplingsstation bedöms behöva utökas. Framtida dagvattenavledning ska ske bort från SL:s anläggning och kabelnät.

Trafikförvaltningen önskar fortsatt dialog med staden kring trafikområdets utformning, likaså gällande framtida utökat markbehov västerut för befintlig likriktarstation.

Avslutningsvis lyfter förvaltningen att planbeskrivningen saknar information kring påverkan av SL:s högspänningskablar längs Blommensbergsvägen. Diskussion kring att flytta sådana kablar pågår, i syfte att möjliggöra planförslaget. Överenskommelse om ledningsflytt behöver vara klar innan detaljplanen antas. Alla typer av arbeten i närhet till SL:s anläggningar och kablar ska samordnas med SL:s produktionssamordnare, genomförandeavtal med berörda byggaktörer ska upprättas innan detaljplanen antas.

Skönhetsrådet

Skönhetsrådet tillstyrker fortsatt planförslaget med erinran om större hänsyn till natur och topografi, samt att gestaltningen håller hög kvalitet genom hela processen.

När det gäller förslagets påverkan på natur och topografi framhåller rådet fortsatt vikten av de kulturhistoriska värden som innehas av hällmark och berg i dagen. Element såsom dessa bidrar till stadens särprägel tillika identitet och borde i högre grad nyttjas som en resurs i planeringen än att tas bort. Avslutningsvis lyfts rekommendationen att finna mer ändamålsenliga beteckningar och visioner för ytterstaden lokalgator som planeras med ny bebyggelse. Till framtida planarbeten vore det positivt att utveckla fler tankebilder och begrepp än dagens begrepp ”stadsgata” och som bättre utgår från den aktuella stadsdelens förutsättningar.

Kulturförvaltningen

Kulturförvaltningen motsätter sig fortsatt planförslaget och hänvisar till de synpunkter som framfördes i plansområdet. Förvaltningen anser fortsatt att delområde A-D är oacceptabla utifrån kulturmiljösynpunkt sett till bebyggelsens ianspråktagande av medvetet sparad grönyta, vilket utgör en viktig aspekt i det tidigare planeringsidealet ”hus i park”. Planerad bebyggelse bidrar till att blocka siktlinjer och den idag öppna karaktären, vilket också kan utläsas av den ursprungliga stadsplanen från 1918. Vidare bedöms planerade stadsradhus som en främmande typologi för området, därtill med en placering som medför negativa konsekvenser ifråga om skyddsvärda siktlinjer sett från Manhemsgatan. Delområde E bedöms å sin sida oacceptabel sett till byggnaden bygger igen den för området rådande principen om ”grönskande hörn”. Förvaltningen bedömer att delområde A-E bör utgå i sin helhet. Delområde F bedöms fortsatt kunna bebyggas, om än med förändrad höjd- och volymverkan. Bedömningen som angavs i framtagna kulturhistorisk konsekvensanalys, där planförslaget sammanvägt bedöms uppfylla erforderliga krav på kulturmiljömässig anpassning, delas inte av förvaltningen.

Stockholm Exergi

Fjärrvärmeledningar inom området behöver flyttas för att möjliggöra exploateringsplanerna. Dessa frågor hanteras i ledningssamordningsmöten. I övrigt inget att erinra.

Trafikkontoret

Planförslaget förväntas inte ge någon betydande ökning av motorfordonstrafiken i området. Trafikkontoret ser positivt på att Blommensbergsvägen föreslås utformas med en timglashållplats för att hålla nere hastigheten och anser att samtliga övergångsställen

och cykelpassager med fördel utformas med hastighetssäkring för motorfordonstrafiken, då planområdet angränsar till målpunkter som barn går och cyklar till.

Trafikkontoret håller med om att Erik Segersälls väg är ett prioriterat och viktigt lokalt gångstråk. Kontoret anser att gångbanan på den östra sidan av gatan ska breddas och att 2,5 meter ska eftersträvas som minsta bredd.

I anslutning till radhusen är utformning på bebyggelse och anslutande gångbanor extra viktig för att skapa en trafiksäker miljö med god sikt.

Blommensbergsvägens primära stråk för cykel bör enligt Trafikkontoret breddas där så är möjligt för att uppnå fullgod standard enligt stadens cykelplan. Detta har diskuterats i planprocessen men kvarstår som fortsatt medskick.

Trafikkontoret utgår från att beslut om placering och ändring av hållplatslägen föregås av en dialog med trafikförvaltningen vid Region Stockholm.

All parkering ska ske på kvartersmark, även för rörelsehindrade. Lägesbaserade parkeringstal för bil och cykel anses rimliga. Projektspecifika parkeringstal och mobilitetsåtgärder bedöms dock i senare skeden.

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA)

Avfall

SVOA framför att samtliga riktlinjer gällande miljörum och kärthantering ska följas och hänvisar till *Projektera och bygg för god avfallshantering*. SVOA lyfter särskilt om riktlinjerna för placering av och tömning av de botten tömmande behållare som planeras i kvarter F för insamling av restavfall och pappersförpackningar.

SVOA upplyser även om att skärpt lagstiftning för fastighetsnära insamling är vänta enligt nya förordningen SFS 2022:1274 och uppmanar därför till att redan nu planera för källsortering av förpackningar. Det är även av största vikt att nuvarande återvinningsstation längs Blommensbergsvägen behålls alternativt ersätts samt att möjlighet till ytterligare stationer kan säkerställas inom planområdet.

Vatten

VA-försörjning

Vatten-, spill- och dagvattenanslutning kommer att ske till nya planerade VA-ledningar i Blommensbergsvägen, samt till befintliga VA-ledningar i Hövdingagatan och Erik Segersälls Väg. En systemhandling för detta har upprättats och en detaljprojektering kommer att ske av SVOA på uppdrag av Exploateringskontoret. VA-ledningarna kommer därefter att utföras av Exploateringskontoret.

Dagvattenhantering, utredning allmän platsmark

SVOA har synpunkter på den dagvattenutredning som utförts för allmän platsmark. SVOA önskar ett utvecklat resonemang gällande att dagvattenrening inom planområdet inte skulle ha någon påverkan på MKN i recipienten. Stockholm stads dagvattenstrategi visar på behovet av LOD-lösningar för att rena föroreningar som genereras av den urbana markanvändningen.

Vidare gör utredningen bedömningen att föroreningsbelastningen inte kommer öka nämnvärt, utan att visa på det genom någon beräkning, och att det, i samspel med platsbristen, därför inte är rimligt att anlägga dagvattenlösningar. SVOA önskar kompletterande beräkningar och en tydlig redovisning av skäl som motiverar avsteg från åtgärdsnivån. Då det är upp till Stockholm stad att besluta om eventuella avsteg. Men om avsteget inte accepteras ska checklistan för dagvattenutredningar följas vid en uppdatering av utredningen.

Dagvattenhantering, utredning kvartersmark

SVOA anser att utredningen behöver kompletteras utifrån Stockholms stads checklista för fullständiga dagvattenutredningar enligt nedanstående punkter:

- På samma sätt som i utredningen för allmän platsmark noterar utredningen för kvartersmark att planområdet avleds till ett reningsverk och att det därför är svårt för planområdet att påverka MKN. SVOA önskar ett utvecklat resonemang gällande att dagvattenrening inom planområdet inte skulle ha någon påverkan på MKN i recipienten.
- Det finns ett lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Fiskarfjärden vilket bör nämnas i utredningen.
- Utredningen noterar att problem med höga grundvattennivåer inte bör vara något problem. Om möjligt önskar SVOA att utredningen kompletteras med information om hur många mätningar som ligger till grund för slutsatsen.

- Markanvändningen bör kompletteras med en figur. SVOA ser även diskrepanser mellan planområdets utformning i dagvattenutredningen och den senaste versionen av plankartan (båda dokumenten har samma datum). Behöver karteringen uppdateras till följd av ändrade förutsättningar?
- Avrinningsområden och avvattningsvägar bör förtydligas genom att de presenteras i figur/er. Se checklistan för vad som ska ingå.
- Förtydliga om det finns behov av att ta hänsyn till ytterligare framtida utbyggnadsplaner uppströms eller nedströms utredningsområdet.
- Dimensionerande flöden ska presenteras i enlighet med checklistan.
- Väg 75 är primär väg för farligt gods. Finns det risk för utsläpp som kan förorena dagvattnet inom utredningsområdet om en olycka sker?
- Dagvattenutredningen presenterar fördröjningsvolym för inget ökat flöde vid ett dimensionerande 10-årsregn, information som kan tas bort om det inte föreligger något specifikt behov. I Stockholm stad används åtgärdsnivån vid dimensionering av dagvattenanläggningar.
- Dimensionerande vattenstånd för närliggande ytvatten saknas.
- Finns det behov av ytterligare utredningar kopplat till dagvattenhanteringen?
- Dagvattenplan, skyfallshantering och figur med delområden som ligger som bilagor borde även lyftas in i utredningen med en beskrivande text.
- Dagvattenutredningen presenterar föroreningsbelastning efter rening i föreslagen systemlösning där mängden av flertalet föroreningar ökar efter exploatering. SVOA önskar ett förtydligande gällande hur bedömningen av påverkan på MKN utförts, samt ett resonemang om hur exploatering av ett område som nästan uteslutande utgörs av grönytor påverkar sammansättningen av föroreningar och påverkan på MKN och recipient.

- Dagvattenutredning har utrett översvämningsrisker inom planområdet till följd av skyfall och noterar att den ökade hårdgörningsgraden kommer att innebära större flöden efter exploatering. I skyfallsutredningen å andra sidan rekommenderas på Länsstyrelsens önskemål att förbättra situationen för befintlig lågpunkt vid skolan norr om korsningen. Dagvattenutredningen bör förtydliga skyfallsåtgärder med avseende på skyfallsutredningen.
- Området avvattnas idag mot ledningsnät med kapacitetsbrist. Detta innebär att det finns flera skäl till fördröjningsbehov inom kvartersmark.
- Utredningen skulle även på ett fåtal ställen behöva korrekturläsas för att underlätta förståelsen av utredningen i sin helhet.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden (MHN)

MHN ser positivt på de kompletteringar och fördjupningar som gjorts efter detaljplanens samråd men har synpunkter gällande naturvärden och dagvatten.

De anpassningar som gjorts av förslaget efter samråd anses inte vara tillräckliga med hänsyn till konsekvenser för naturvärden vid Hövdingagatan. Enligt ekologiutredningen kan särskilt stora negativa konsekvenser för spridningssamband och artskydd väntas i denna del av planområdet. Radhusen längs Hövdingagatan anses olämpliga och MHN föreslår alternativet att öka exploateringstalet på annan plats inom planområdet istället.

Vidare anser MHN anser att dagvattenutredningen för allmän platsmark bör kompletteras och förtydligas. Utredningen redovisar inte flöden och föroreningsmängder för befintlig situation, utbyggnadsförslag, samt utbyggnadsförslag inklusive åtgärder. Dagvattenutredningen behöver även tydligare motivera varför just 75 kubikmeter dagvatten har bedömts skäligt att fördröja genom åtgärder, samt vilka flöden och föroreningsmängder föreslagna åtgärder resulterar i jämfört med befintlig situation.

MHN anser att det på grund av ovanstående inte är möjligt att bedöma planområdets samlade påverkan på möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Planhandlingarna bör därför kompletteras med en sammantagen bedömning av möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för respektive recipient.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningen har ingen erinran över planförslaget.

Sakägare, boende och övriga

JS och JS

JS och JS ser att fler bostäder behöver tillkomma i staden men har invändningar mot det aktuella förslaget i sak.

JS och JS befarar att omgestaltning av korsningen Hövdingagatan - Blommensbergsvägen gör att bilar kan hålla högre hastighet, vilket skapar oro för trafiksäkerheten vid Aspuddsparken och Aspuddens skola. Korsningens nya placering tar även lite mark från hästhagen vid Aspuddsparken vilket anses vara negativt för den välbesökta parken.

Planförslaget ses som genomtänkt och inspirerat av befintlig bebyggelse i stadsdelen. Dock åstadkommer det samtidigt en påtaglig stadskänsla vilket gör att Aspuddens karaktär försvinner. Närhet till naturen framhålls som en särprägel.

JS och JS vill se moderna inslag av grönska så som gröna tak och andra tekniska lösningar som till exempel observerats i Norra Djurgårdsstaden. Dessa typer av lösningar kan bidra till att ersätta den grönskan som byggs bort.

Planförslaget gör att informella gångvägar försvinner eller förändras. JS och JS anser att deras närmaste miljö blir mer instängd då korsningen vid Manhemsgatans slut och Hövdingagatan bebyggs med radhus.

JS och JS lyfter att växtligheten i hörnet Hövdingagatan och Blommensbergsvägen nedanför Sverkersgatan 6 ska sparas enligt planen. Fler personer tänks då börja nyttja en befintlig smal genväg i slänten. Denna genväg befaras växa till en mer välanvänd passage när andra gångstråk försvinner som följd av ny bebyggelse vilket är negativt.

JS och JS framför att många fågelarter observerats i området och sörjer att dessa samt andra arter som identifierats i ekologiutredningen riskerar att förlora sina livsområden när naturmark försvinner.

LW och MW

LW och MW anser att planerad ny bebyggelse är allt för hög och att förslaget kommer upplevas som en barriär längs Blommensbergsvägen. LW och MW är kritiska till att förslaget tar naturmark i anspråk och medför insyn i befintliga bostäder.

LW och MW anser att befintliga boende bör kunna få välja om planerna ska genomföras då de investerat i området. Anledningen till att människor flyttar till Aspudden är att det inte är allt för tätbebyggt. Urbanisering och likriktad arkitektur är inte önskvärt för alla.

I plankartan betecknat område BC1 försvinner många träd och mycket naturmark.

LW och MW refererar till en planerad hörnbyggnad som anses onödig. LW och MW anser att naturmarken närmast förskolan bör lämnas som den är så att barnen slipper utsättas för störningar från byggarbete.

LW och MW ser negativt på att gamla ekar samt andra träd kommer att tas bort, vilket är negativt även ur ett klimatperspektiv då de kan bidra till ett svalare lokalklimat.

LW och MW vill att den bostadsnära naturen ska värnas. Boende i Aspudden behöver den och inte bara parker och skog för att uppleva naturen.

BRF Entitan

BRF Entitan framför att befintliga dagvattenledningar är underdimensionerade vilket lett till allvarliga översvämningar inom föreningens fastighet med medföljande konsekvenser och kostnader. Detaljplanen ökar hårdgjorda ytor och tar bort viktig grönyta som kan fördröja vatten. Föreningen överväger att vidta rättsliga åtgärder mot kommunen om inte situationen förbättras. BRF Entitan anser att den planerade exploateringen måste kombineras med ökad kapacitet i dagvattenledningarna.

BRF Entitan anser att utbyggnaden av Aspudden-Örnsberg med ökat antal invånare medför ett ökat slitage på grönområden så som stigar och bostadsgårdar. BRF Entitan ser ett allt större tryck mot sin egen gård och en ökad skadegörelse som medför kostnader. Att fastighetsägare stänger igen sig i så kallade gated communities anses vara en oönskad utveckling och därför önskar BRF Entitan att kommunen kompenserar exploateringen med ökad tillgång på grönytor. Detta så att grönytan per invånare inte minskar jämfört med dagsläget. Aspudden är planerad som en grön förort– inte som en innerstadsdel.

Gällande den återvinningsstation på Blommensbergsvägen som planeras att ersättas lyfter BRF Entitan kommande krav på fastighetsnära insamling från år 2027. Föreningen anser att

avfallshämtningen/återvinningen hellre bör koordineras än spridas ut på flera platser och till flera olika entreprenörer. Detta så att trafiken och medföljande trafikbuller inte ökar i området.

AL

AL motsätter sig planförslaget med hänvisning till att det anses medföra stora negativa konsekvenser för biologisk mångfald. Förslaget gör anspråk på naturen och naturmiljön är en betydande del av Aspuddens karaktär. Ovanstående anses inte vara acceptabelt.

JU

JU anser att planförslaget innebär en ödeläggelse av Aspudden som förortsidyll där flera viktiga kvaliteter går förlorade. JU befarar att vilda djur i planområdets närhet kommer att drivas iväg. JU anser att trafiksituationen blir ett säkerhetsproblem för barn med målpunkter hos förskolor och skolor i närområdet. JU vädjar till beslutsfattare att inte förstöra stadens finaste förort, att inte låta ekonomiska intressen gå ut över natur och invånares välmående.

BRF Populus

BRF Populus yrkar på att planförslaget i sin helhet avslås. BRF Populus anser att planförslaget leder till en försämrad situation för både boende och djurliv. Negativa konsekvenser för boende anges vara försämrad utsikt och ljusinsläpp, ökat buller under byggtiden, förmodad nedskräpning, färre parkeringsplatser, minskade grönområden samt att värdet på närliggande bostäder befaras sjunka. BRF Populus framhåller att grönområden försvinner och att byggtiden kan komma att skrämja djur och fåglar. BRF Populus befarar även att störningar under byggtiden kan få negativ påverkan på djuren i Aspudsparken som kan bli skrämda. BRF Populus lyfter att befintliga träd och grönska är värdefulla för lokalklimatet och kan verka nedkylande när vi går mot ett varmare klimat.

ID

ID anser att förslaget får förödande konsekvenser för närmiljön och boende i området. ID motsätter sig fällning av träd på bostadsrättsföreningens mark. ID lyfter farhågor för negativ påverkan på biologisk mångfald. ID befarar negativ påverkan på Aspudsparken och dess djurhållning under byggtiden. ID har allergiproblem och anger att förlorad grönska i närmiljön ska göra att personen inte kan bo kvar, då nivåer av föroreningar och damm antas stiga. ID är beredd att söka juridiskt stöd i frågan.

BS

BS motsätter sig detaljplanens delområde D (stadsradhus på Hövdingagatan). Delområdet ianspråktar ett av de grönskande stråk

som är av betydelse för Aspuddens stadsbild. BS hänvisar till att kulturförvaltningen avstyrkt detta delområde med anledning av negativ påverkan på kulturhistoriska värden och stadsbild. BS ifrågasätter den antikvariska konsekvensbeskrivningens slutsatser. BS hänvisar till att stadsbyggnadsnämnden i detaljplanarbetets tidiga skede betonat vikten av att behålla Aspuddens unika karaktär med en blandning av bebyggelse och grönska. BS framför att delområde D inte utpekats som bebyggelseområde i 2013 års program för Aspudden och Midsommarkransen.

Delområde D har höga naturvärden och genomförda utredningar visar på att planförslaget får stora negativa konsekvenser för dessa. BS ifrågasätter att planen inte skulle innebära betydande miljöpåverkan.

BS framför att den starkt negativa påverkan som de planerade stadsradhusen innebär inte övervägs av det mindre antal bostäder som tillförs.

EB

EB motsätter sig planförslagets delområde D (stadsradhus i korsningen Hövdingagatan/ Manhemsgatan) då det anses inverka negativt på stadsbilden. Hänvisar till att kulturförvaltningen avstyrkt detta delområde tidigare i planprocessen med hänsyn till kulturhistoriska värden och åverkan på stadsbilden. EB ifrågasätter den antikvariska konsekvensbeskrivningens bedömningar. EB framför att delområde D inte utpekats som bebyggelseområde i 2013 års program för Aspudden och Midsommarkransen. EB framför att exploateringen får negativa konsekvenser för naturmiljön vilket visas i genomförd naturvärdesinventering och artskyddsutredning. EB anser att de fåtal nya bostäder som stadsradhusen medför inte står i proportion till upplevda negativa konsekvenser. EB ifrågasätter slutligen att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan, med tanke på artskyddsförordningen.

AL och TB

AL och TB framför följande två negativa synpunkter, kopplat till planförslaget. Dels att föreslagen byggnad längs Blommensbergsvägen (delområde F), men även delområde B bygger igen ett upplevt samband mellan befintlig skola och förskola, särskilt sett till dess placering direkt mot trottoar. Givet dess nuvarande placering bör sådan byggnad innehålls verksamheter för barn och ungdomar. Planförslagets struktur med sammanhängande stenstadsstruktur bryter mot det idag rådande principen på platsen med hus i park. Avslutningsvis undrar AL och TB ifall det nu i granskningsförslaget är möjligt enligt plankartan att

ta bort all vegetation inom delområde E? De bedömer att detta i så fall skiljer sig åt från samrådsförslaget. En sådan förändring vore i så fall negativ, sett till vegetationens funktion som viltkorridor.

Brf Paradisfågeln, Paradisfågeln 2

Brf Paradisfågeln framför ett flertal negativa synpunkter på planförslaget, fördelat under följande teman:

Naturvärden och rådighet

Brf Paradisfågeln framför att underlagen visar felaktigheter avseende det särskilt skyddsvärda trädet väster om föreningens bostadshus. I motsats till vad kan tolkas utifrån den grövre kartmanér som trädkartan påvisar, visar istället ekologiutredningens karta samt den gränsutsättning som skett att trädet ifråga delvis står inom föreningens fastighet. Föreningen motsätter sig att trädet tas ner, likaså att trädet på annat sätt påverkas av ingrepp i kronverk och rotsystem. Föreningen bedömer att närmast planerad byggnad inom delområde A inte kan uppföras utan påverkan av trädet. Föreningen är även oroliga för övriga träd inom deras fastighet, som de menar kan få skador under genomförandet men också eventuellt leda till framtida konfliktsituationer, ifall befintlig kronverk beskärs av nya boende. Eventuellt kan bebyggelsen i sig leda till ett försämrat mikroklimat, vilket leder till att träden dör, trädens påverkan gällande ökad skugga och förändrad temperatur borde utredas ytterligare.

Struktur, läge och höjd

Brf Paradisfågeln framför att bebyggelsen inom delområde A är för hög och för nära deras bostadshus. Planerad byggnad kommer bidra till negativa konsekvenser för föreningens fyra nedersta våningsplan, avseende försämrad utsikt och dagsljus, minskad vegetation, oönskad insyn i berörda lägenheter samt föreningens uteplats. På grund av den ovan nämnda och särskilt skyddsvärda eken bör huskroppen längst söderut inom delområde A utgå från planförslaget. Detta skulle i sin tur fortsatt möjliggöra bra rörelsemönster för föreningens boende mot Aspudsparken och vidare till Vinterviken. Vidare bidrar planerad bebyggelse längs Hövdingagatan (delområde D) till ökad gångtrafik förbi föreningens fastighet och längs den breddade gångvägen ner mot Blommensbergsvägen.

Elnätsstation vid Sverkersgatan samt miljöåtervinning i området

Föreningen är införstådda med att planerad elnätstation inom allmän plats medför att deras egna sophus, belägen utanför egen fastighet, behöver flyttas. Men framför samtidigt att elnätstationens placering

samtidigt hindrar den brandväg som idag finns in till föreningens fastighet, delvis belägen inom stadens mark. Föreningen önskar att brandvägen fortsatt återfinns inom allmän plats, för att inte tre av föreningens parkeringsplatser ska behöva utgå. Avslutningsvis önskar föreningen att det klargörs vad som ska hända med miljöåtervinningen i närområdet? De bedömer att befintlig miljöåtervinning vid tunnelbanestationen kommer flyttas i och med ett annat angränsande planarbete.

RE

RE ställer sig negativ till planförslaget. RE framför att ny bebyggelse kommer ha negativ påverkan avseende minskad växtlighet och risk för skador på kvarvarande träd, skuggning och ökad insyn. Likaså bedöms planerad bebyggelse leda till negativ påverkan på bostadsvärdena.

JW och GS

JW och GS motsätter sig planförslaget. JW och GS framför negativa synpunkter gällande att ny bebyggelse avviker i höjd, skala och typologi i relation till befintlig småhusbebyggelse, vilket medför försämrade boendekvaliteter. JW och GS önskar istället att det planeras för radhusbebyggelse, vilket enligt dem möjliggör för större bostäder som efterfrågas i Aspudden.

Vidare anser JW och GS att bebyggelsen inom delområde F medför ökad olägenhet genom insyn samt försämrad luftkvalitet, genom att befintlig vegetation och träd tas bort samt ökad trafik. JW och GS anser att borttagande av vegetation, träd och hårdgörande av ytor bidrar till försämrad dagvatteninfiltration. Likaså bidrar planförslaget till ökande bullernivåer, både trafikbuller vid Blommensbergsvägen, impulsjud från de nya bostäderna. En konsekvensbedömning avseende buller gentemot befintliga boende saknas i planunderlaget framhåller JW och GS.

Avslutningsvis lyfts brister i underlaget, kopplat till risker under genomförandet. Såväl grundläggning av ny bebyggelse som att underjordiskt garage utförs under grundvattennivån bedöms bidra till risker för sättningar och ras av befintliga byggnadsverk.

JQ och CQ

JQ och CQ ställer sig negativa till planförslaget. Detaljplanens delsyfte att omvandla Blommensbergsvägen till stadsgata, med lokaler i bottenvåningen och med intentionen av fler människor i rörelse, ifrågasätts och bedöms orealistisk inom området. Ambitionen om en stadsgata bedöms inte heller infrias, sett till avsaknaden av växtlighet och karaktären av en mörk och hård

gatumiljö. Den planerade garageuppfarten bedöms också försvåra för gående att röra sig längs Blommensbergsvägen.

Vidare anser JQ och CQ att bebyggelsens höjdsättning, skala och typologi kraftigt avviker från den befintliga småhusbebyggelsen längs Olof Skötkonungs väg och Nydalavägen. Sett från gatuperspektivet bedöms den nya bebyggelsen även överordna sig befintlig skola, punkthus och lamellhus på motsatt sida Blommensbergsvägen. Den 100 meter långa kopplade lamellen i fem våningar behöver sänkas motsvarande 1-2 våningar och brytas upp i mindre enheter för att öka andelen växtlighet mellan de då mindre byggnadskropparna.

JQ och CQ lyfter att det idag saknas principer för hur bebyggelsens baksida får bebyggas, JQ och CQ befärrar att alla träd bakom planerad byggnad kommer tas bort med stor negativ påverkan för både befintliga samt tillkommande boende. Denna del av parkmarken bedöms därtill inte heller kunna exploateras, sett till den tidigare gatumarkensättning som tidigare fastighetsägare betalat år 1960. Kommande markarbeten som avses utföras invid befintlig stödmur, mellan delområde F och personernas fastighet, behöver göras med stor försiktighet utan påverkan för stödmuren alternativt ökad risk för sättningar, ras etc.

SK

SK anser att ny bebyggelse på Blommensbergsvägen kommer för nära den egna bostaden och att bebyggelsen är alldeles för hög. SK uppger att det skapas insyn och skugga mot bostaden vilket medför negativ påverkan. SK ber staden ta hänsyn till detta perspektiv.

OK

OK önskar att delområde D, stadsradhus mot Hövdingagatan, i sin helhet utesluts från planen på grund av negativ inverkan för naturmiljö. OK hänvisar till ekologiutredningen och artskyddsutredningen. Befintliga träd behövs för att skänka svalka till staden vilket är nödvändigt för att klara högre medeltemperaturer till följd av klimatförändringarna.

OK anser att delområde D får negativa konsekvenser för kulturhistoriska värden, vilket även framförts av kulturförvaltningen. Siktlinjer från Manhemsgatan mot punkthusen på Sverkersgatan höjd byggs för av stadsradhusen. Kulturförvaltningens svar är värt att påminna om sett till de argument som framförs om den medvetet sparade gröna ring runt bebyggelsen placerad på höjd.

OK anser att de planerade inskjutna balkongerna mot gata på stadsradhusen längs Hövdingagatan ter sig mycket främmande i relation till närliggande bebyggelse. De planeras dessutom vara så pass grunda (0,8 m) att nyttjandegraden av dem borde vara liten för en familjebostad jämfört med de två övriga uteplatserna som husen planeras få i marknivå på respektive sida. OK anser att blomsterbalkongerna bör uteslutas från husens arkitektur och att sadeltaket bör löpa hela vägen ned.

OK framför att berg i dagen har stort kulturhistoriskt värde och anser därför att tillgången till bergsformationer bör bevaras.

Då befintlig återvinningsstation ska flyttas vill OK betona vikten av bostadsnära återvinningsstationer som är tillgängliga och dimensionerade i enlighet med de behov som finns.

OK ser positivt på anläggande av cykelbana längs med Blommensbergsvägen eftersom dess sträckning ned mot Trekanten, Gröndal och Liljeholmen är ett frekvent använt cykelpendlingsstråk. OK anser dock att det skulle medföra trafikfara med risk för avkörning in i mötande motortrafik att anlägga dubbelriktat cykelstråk istället för enkelriktat på vardera sida med gott om utrymme för omkörning. Detta eftersom cykelvägen då leder ned till en innersväng i höjd med Blommensbergsskolan där farten på cykel ökar i den långa nedförsbacken. Det är troligt att cyklister då föredrar att hålla sig till den högra körbanan vigd för motortrafik för att bättre kunna hantera svängen i fart och undvika att krocka med mötande trafik vid olycka.

OK lyfter att dagvattenhanteringen vid Hövdingagatan och Blommensbergsvägen i dagsläget är underdimensionerad varpå översvämningar har förekommit i angränsande fastigheter. Kommunen (Stockholm Vatten) meddelade då angränsande fastighetsägare om att kapaciteten i huvudledningen är för låg vilket inte syns i planförslagets dokumentation och bör tas hänsyn till i större utsträckning. Dagvattenutredningarna framstår oberörda av detta. Situationen kan förvärras av mer bebyggelse och hårdgjorda ytor.

OK befarar att uträtningen av Blommensbergsvägen i korsningen vid Hövdingagatan riskerar att innebära att bilarna ökar hastigheten vilket kan innebära en mindre säker levnadsmiljö för närboende och i synnerhet för barn på väg till skola eller fritidsaktiviteter. Flera hastighetssänkande åtgärder bör vidtas om denna justering av vägen genomförs.

KW

KW ställer sig positiv till planförslaget. KW framför att förslaget bidrar till att minska stadens bostadsbrist, likaså att det utförs i en delvis tät och sluten struktur. KW önskar att förslaget skulle utföras ännu högre och med högre andel slutenhet.

MS

MS framför inga planrelaterade synpunkter på planförslaget. MS framför att förslaget saknar tidplan för genomförande samt information när i tid bullrande arbeten avses utföras.

JF

JF ställer sig negativ till planförslaget, sett till negativ påverkan för stadsdelens befintliga struktur med ökad trängsel, naturmiljön, rekreativsmöjligheter samt ökad trafik. JF önskar istället att ny bebyggelse ska tillkomma i helt nya stadsdelar.

KR

KR ställer sig positiv till planförslaget. KR framför att förslaget är väl avvägt och harmoniserar med omgivande bebyggelse. Önskar att förslaget redovisade högre andel hyresrätter.

AIS m.fl.

AIS m.fl. ställer sig negativa till planförslaget i sin nuvarande omfattning. AIS m.fl. önskar att planförslaget, tillsammans med andra planarbeten i såväl närområdet som i angränsande områden, bidrar till för mycket förtätning samt ett hårt slitage och negativ påverkan för växt- och djurliv och arternas spridningsvägar. Sammantaget önskar AIS m.fl. att antalet byggnader längs Blommensbergsvägen minskas, så att fler släpp in till grönytorna med tillhörande träd bevaras. Likaså önskas att samtliga särskilt skyddsvärda träd (klass 1, 8 st) bevaras, därtill så många som möjligt av övriga klassade träd, med stöd av rekommendationer i framtagna rapporter avseende ekologiska samband. Gällande de planerade radhusen längs Hövdingagatan samt Erik Segersälls väg bör dessa inte byggas alls, på grund av den särskilt höga andelen träd med högt klassade naturvärden (klass 2) men också som utpekad plats för födosöksområde respektive troligt fortplantningsområde för fladdermöss. Avslutningsvis anges att det finns oklarheter kring ifall de redovisade kompensationsåtgärder för växt- och djurliv är tillräckliga och huruvida dess drift över tid avses fungera, detta för att inte sammantaget utlösa förbud enligt Artskyddsförordningen

JD

JD ställer sig negativ till planförslaget, sett till den förtätning som sker på grönytor med negativ påverkan på växt- och djurliv, rekreation och dagvatteninfiltration.

AM och TF

AM och TF framför negativa synpunkter på planförslaget. Inom delområde A önskas en lägre bebyggelseskala med större harmoni med Aspuddsparken. Likaså med fler släpp mellan huskropparna så att andelen dagsljus och vegetation ökar. AM och TF önskar likaså en annan utformning med en ljusare kulörsättning. Cykelvägens placering saknas i underlagen. Längs Eriks Segersälls väg (delområde B och C) bedömer AM och TF att flerbostadshusen och radhusen bidrar till en disharmoni sett till skala. Vid korsningsläget Erik Segersälls väg/Blommensbergsvägen anser AM och TF att delområde B och E bidrar till en mörk plats med försämrade dagsljusförhållanden för de boende och befintlig förskola. Viktigt med god bredd på trottoar invid befintlig förskola anser AM och TF. AM och TF önskar att delområde E helt tas bort från planförslaget.

Inom delområde F bedömer AM och TF att bebyggelsen bidrar till en olämplig tät struktur och skalförskjutning i relation till befintlig småhusbebyggelse, likaså till försämrade dagsljusförhållanden och ökad insyn. Nuvarande förslag bedöms stå i strid med projektets start-PM och Programförslag för Midsommarkransen och Aspudden, i fråga om att tillskapa en god helhetsverkan samt med bibehållen grönstruktur. AM och TF önskar att delområde F revideras så att översta våningsplanet utgår, likaså med en ökad uppbrutenhet så att mer grönstruktur kan bevaras, dagsljusförhållandena förbättras och insynen minskas. Avslutningsvis är det oklart var busshållsplaster kommer placeras, viktigt att de inte placeras invid uppfarten till skolan då det kan öka risken för olyckor.

IK

IK är kritisk till att minska befintliga grönområden för att bygga fler bostäder. Rekreativsmöjligheter minskar och boendemiljön försämras för boende i området.

JN

JN anser att planerad bebyggelse tar upp stora delar av befintliga grönområden och bidrar till ett allt för bebyggt Aspudden.

ZS

ZS befarar att planförslaget leder till ökad trafik och högre hastigheter och känner särskild oro för trafiksäkerheten då många

barn rör sig i närområdet. ZS anser att planen medför ett intrång i Aspudsparkens entré. ZS ifrågasätter att radhus som innebär ett lägre antal tillkommande bostäder kan motivera exploateringen. ZS upplever att Aspudden gentrifieras samtidigt som naturmark försvinner vilket anses problematiskt. ZS föreslår att andra delar av staden bebyggs samt att kollektivtrafiken byggs ut.

Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Synpunkter gällande behov av minskning av planförslagets omfattning, behov av ändringar av byggnaders placering, volym, skala med mera. Detta bland annat för att begränsa påverkan på befintlig bebyggelse, naturvärden, djurliv, grönska, ytor för rekreation, kulturmiljövärden och Aspuddens karaktär.
- Skyddsvärda träd som finns inom allmän plats, park, bör förses med bestämmelsen n1.
- Att förslaget radhus inom delområde D invid Hövdingagatan ska utgå för att begränsa påverkan på natur- och kulturmiljövärden.
- Att förslagen bebyggelse inom delområde A, B, C, D och E ska utgå för att inte påverka kulturmiljövärden.
- Föreslagna E-områden för elnätstationer bör göras större och bör inte förses med planbestämmelser som begränsar byggrätt.
- En MKB bör upprättas.
- SL:s anläggning med manskapslucka, ventilationsrör med mera bör regleras med användningen ”trafikområde”.
- Förslaget bör inte ta mark inom Aspudsparken i anspråk.
- Blommensbergsvägen bör inte justeras i läge vid korsningen Blommensbergsvägen – Hövdingagatan.
- Förslaget cykelstråk längs Blommensbergsvägen bör utgå.
- De byggnader som föreslås bör förses med gröna tak.
- Kritik mot att bebyggelse inom delområde B tillåts gå över hörn vid korsningen Blommensbergsvägen - Erik Segersälls väg.
- Området bör utvecklas med en arkitektonisk stil som liknar den ursprungliga stadsmiljön i gamla Aspudden.
- Förslag på hur allmän plats skulle kunna utformas på andra sätt, med alternativa placeringar av övergångsställen, cykelbanor t.ex.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Övergripande frågor

Stadsbyggnadskontoret anser att planförslaget och pågående utveckling av Aspudden i stort utgör en viktig del i att nå stadens bostadsmål, som är framtaget för att kunna möta den stora efterfrågan på bostäder som finns i Stockholmsregionen. Detaljplanen är därmed av stort allmänt intresse. Stadens mål är att skapa förutsättningar för att bygga 140 000 nya bostäder mellan 2010 och 2035. För att lyckas med målet behöver hela Stockholm utvecklas och planering och byggnation pågår i alla stadsdelar.

Kontoret anser att planförslaget överensstämmer väl med översiktsplanens mål och intentioner om Aspudden som ett stadsutvecklingsområde där omfattande kompletteringar föreslås samt utveckling av Erik Segersälls vägs södra delar och Blommensbergsvägen till en stadsgata av lokal karaktär.

Att bygga bostäder i goda service- och kollektivtrafiklägen är ett viktigt mål. En successiv utveckling av stadsbebyggelsen innebär alltid konsekvenser för de som bor i det aktuella området. Dessa konsekvenser omfattar normalt bland annat ökad trafik, förändrad parkeringssituation, ianspråktagande av ytor som inte är bebyggda, förändrade ljusförhållanden och förändrad utsikt för närliggande bebyggelse. I en växande stad behöver denna typ av förändringar för omgivningen normalt accepteras om det bostadspolitiska målet ska kunna uppfyllas och inriktningen för en trygg och levande stadsmiljö ska kunna nås.

Naturmiljö

Inom planområdet finns i nuläget skogs- och parkmiljöer med gräsytor och ett rikligt inslag av ädellövträd bland annat. Inom området finns även naturvärdsarter som omfattas av skydd genom Artskyddsförordningen. Efter samrådet har bland annat planförslagets konsekvenser för områdets naturvärden utretts vidare. I och med att planförslaget innebär en omvandling av del av dessa ytor till kvartersmark för främst bostadsändamål kan kontoret konstatera att det får påverkan befintliga naturvärden, som också beskrivs i planbeskrivningen och upprättad ekologiutredning.

Stadsbyggnadskontoret kan konstatera att synpunkter inkommit som innebär att delar av förslaget, bland annat föreslaget radhus invid Hövdingagatan, anses behöva utgå för att mildra påverkan på naturvärden. Kontoret vill i sammanhanget framhålla att anpassningar har gjorts i planförslagets utformning för att

begränsa påverkan. Bland annat har utbredning av gårdsmiljöer och underliggande garage begränsats i storlek och anpassats till identifierade naturvärden/bevarandevärda träd. En okulär besiktning har genomförts av arborist av samtliga bevarandevärda träd i anslutning till planerad schaktkant för ny bebyggelse och gårdsmiljöer. Detta för att utreda lämpliga skyddsåtgärder under anläggningsskedet och minimera risk för skador på skyddsvärda träd.

När det gäller förbud enligt artskyddsförordningen är kontorets bedömning att det inte riskeras att utlösas i och med de planerade skyddsåtgärder som föreslås i bland annat Aspuddsparken, och att planförslaget därmed heller inte innebär betydande miljöpåverkan. Kontoret kan konstatera att den bedömningen delas av länsstyrelsen då de valt att inte lyfta frågorna vidare efter granskningen. Exploateringskontoret arbetar in föreslagna skyddsåtgärder i detaljprojekteringen för allmän plats efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Staden arbetar även med att ta fram ett nytt GIS-lager med information om var staden åtar sig skyddsåtgärder.

Kontorets sammanvägda bedömning/avvägning är att områdets natur- och rekreativvärden samt kulturmiljövärden kopplade till naturvärden inte överväger behovet av att tillskapa kollektivtrafiknära och servicenära bostäder och en stadsmiljö där befintlig infrastruktur kan nyttjas. Ett genomförande av planen skapar även nya värden för områdets invånare. Exempel på det är att Blommensbergsvägen ges en ny utformning med förbättrade förutsättningar för cykeltrafik/pendling samt olika trafiksäkerhetshöjande åtgärder.

I detaljplanen medges byggrätt för ny bebyggelse inom kvartersmark. I övrigt har ytor inom kvartersmark, som omfattar föreslagna bostadsgårdar, förgårdsmark med mera huvudsakligen försetts med så kallad prickmark vilket innebär att marken inte får förses med byggnad. Detaljplanen reglerar inte exakt utformning av gårdsmiljöerna. Inom kvartersmark kommer befintlig grönska, träd och vegetation, till stor del att påverkas vid anläggningsskedet och behöva tas bort. Inom delområde F föreslås en bostadsgård mot sydost vid den sluttning med naturmark som ansluter till befintliga småhus. Byggaktörens avsikt är att sluttningen delvis ska återställas efter genomförandet. Då marken inte är underbyggd finns förutsättningar för att plantera storväxande trädarter som med tiden kan växa sig stora mot angränsande småhus. För mer information om möjlig gårdsutformning hänvisas till upprättat arkitekturprogram.

Planen möjliggör för grönska och olika typer av tekniska lösningar inom förgårdsmark och inom övriga delar av bostadsgården till exempel. Gröna tak medges dock inte då det har bedömts som lämpligt med röda sadeltak för att anpassa bebyggelsen till befintlig bebyggelse i Aspudden.

Vid uträtningen av korsningen Blommensbergsvägen – Hövdingagatan har ambitionen varit att minimera intrång i Aspudsparken. En mindre kilformad del av parken påverkas och tas i anspråk. Ytan som berörs bedöms inte ha några betydande rekreativvärden. Befintlig hästhage tas inte i anspråk. Kontoret anser att lösningen är lämplig. Kontoret vill även framhålla att lösningen har stöd i gällande stadsplan.

Stadsbyggnadskontoret noterar Brf Paradisfågeln synpunkt gällande eventuella felaktigheter i underlagen avseende det särskilt skyddsvärda trädet som står väster om fastigheten Paradisfågeln 2. Kontoret vill framhålla att "Trädkartan" som bifogats planhandlingarna vid granskningen är ett noggrannare och mer precist underlag i en jämförelse med kartor redovisade i upprättad ekologiutredning. Särskild inmätning har gjorts av bland annat särskilt skyddsvärda träd. Trädkartan baseras på genomförda inmätningar och visar att trädet ligger inom stadens fastighet Aspudden 2:1. Aktuellt träd är ett av de särskilt skyddsvärda träd som inte bedöms möjligt att spara då det hamnar inom planerad schaktkant.

Kulturmiljö

Stadsbyggnadskontoret noterar att synpunkter inkommit från såväl kulturförvaltningen som privatpersoner som innebär att delar av planförslaget inte bedöms som lämpligt utifrån kulturmiljösynpunkt. Stadsbyggnadskontoret kan konstatera att planförslaget påverkar befintliga kulturvärden och kulturmiljöns läsbarhet med mera. Kontorets bedömning är samtidigt att ny bebyggelse harmonierar väl med Aspuddens befintliga 1940-talsbebyggelse. Med undantag av föreslagna radhus inom delområde C och D är byggnaderna utformade som lamellhus med sadeltak. Lamellhus med sadeltak är typiskt för folkhemsarkitekturen och den mest dominerande typologin i Aspudden. Föreslagna radhus påverkar upplevelsen av områdets prägel av tidig stenstadsförstad och folkhemsförort men förstärker samtidigt traditionen med återkommande tillägg, årsringar, som även de utgör en del av Aspuddens karaktär.

Efter samrådet har gestaltningen av föreslagna byggnader utvecklats vidare. Gestaltningen avseende material, kulör, detaljering med mera, har arbetats fram med hänsyn till-, och med inspiration från Aspuddens befintliga bebyggelse. Plankartan har

kompletterats med utformningsbestämmelser för att säkerställa dessa kvaliteter vid efterföljande bygglovsprocess och ett genomförande av planförslaget. Mellan husen har plats lämnats för park, vilket tillsammans med bibehållna parkytor i nordöstra och sydvästra delen av planområdet ger Blommensbergsvägen förutsättningar för att bibehålla sin gröna karaktär.

Kontorets bedömning, med stöd i upprättad antikvarisk konsekvensbeskrivning, är att det är möjligt att med aktuellt planförslag som grund forma ett förslag som med respekt för Aspuddens befintliga värden tillför nya tillägg av hög kvalitet som del av en ny årsring i Aspudden. Planförslaget bedöms i upprättad antikvarisk konsekvensbeskrivning vara förenligt med/godtagbart enligt berörda lagrum i plan- och bygglagen. Sett till bebyggelsens och stadsplanestrukturens kulturhistoriska värden bedöms den planerade bebyggelsen ha en begränsad påverkan och som mest innebära liten negativ konsekvens. Planförslaget bedöms innebära mer påtagliga konsekvenser för det gröna kulturarvet, naturvärdena.

Markföreningar

Planbeskrivningen kompletteras med information om vilka åtgärdsmetoder och åtgärdsnivåer som behövs för att göra marken lämplig för föreslaget ändamål i detaljplanen där det finns förhöjda föroreningshalter. Plankartan kompletteras med planbestämmelse som innebär att startbesked inte får ges för byggnation innan markföreningar avhjälppts till en nivå som motsvarar riktvärden för känslig markanvändning.

Dagvatten

Samverkan och vidare dialog har skett med SVOA och miljöförvaltningen efter granskningen avseende upprättade dagvattenutredningar och föreslagen dagvattenhantering inom såväl kvartersmark som allmän plats. Efter granskningen har kompletterande utredningsarbeten påvisat ett utökad kapacitetsbehov för fördröjning och rening av dagvatten inom allmän plats. Fördröjning enligt Stockholms stads åtgärdsnivå behöver uppfyllas, även inom allmän platsmark. Det utökade behovet är möjligt att inarbeta i färdigprojektering av allmän plats. Användningsområden i plankartan och planbestämmelser påverkas inte. Flödes- och föroreningsberäkningar genomförda efter granskningen visar att föroreningsbelastningen och halter minskar för samtliga analyserade ämnen med föreslagna åtgärder. Planförslaget bedöms inte riskera möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten i berörda recipienter. Dagvattenutredningarna för kvartersmark och allmän plats förtydligas och justeras i enlighet med framförda synpunkter från

SVOA och miljöförvaltningen. Planbeskrivningen uppdateras utifrån reviderade utredningar inför antagandet.

Gällande kapacitet i ledningssystemet för dagvatten vill SBK framhålla att det är Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) som är ansvariga ledningsägare. SVOA har varit med som aktiv part under planprocessen och vid projektering av ledningsomläggningar med mera i gatorna inom ramen för upprättad systemhandling för allmän plats, där ledningsdimensioner och kapacitet hanteras. Idag finns det en kombinerad spill- och dagvattenledning i Blommensbergsvägen, huvuddelen av den ledningen kommer att vara kvar. Utöver det så tillkommer det en dagvattenledning. SVOA kommer fortsatt att vara delaktiga i vidare detaljprojektering.

Planförslagets struktur, volymhantering med mera

Kontoret kan konstatera att inkomna yttranden under granskningen innehåller många olika förslag på hur bebyggelsens volym och placering skulle kunna ändras. Kontoret bedömer att höjdskanan, volymhanteringen och bebyggelsens placering i aktuellt planförslag innebär en lämplig avvägning mellan hur planförslaget förhåller sig till befintlig bebyggelse, vilken miljö som skapas kring planområdets gaturum med mera. Det finns också en ekonomisk aspekt där en mindre volym kan påverka produktionskostnader och slutligen hyres- och boendekostnader.

Planförslagets konsekvenser för närboende har utretts under planarbetet. Kontoret gör bedömningen att planförslaget är i nivå med vad som behöver accepteras i ett förtätningsprojekt i en tät och växande storstadsregion. Kontoret anser att ett större tillskott av nya bostäder och utvecklade stadsrum är värden som kan motivera förändringar i närmiljön.

När det gäller inkomsten synpunkt om att planförslaget delvis bryter mot det idag rådande principen på platsen med "hus-i-park" vill kontoret framhålla att föreslagen utformning inom delområde B, där bebyggelsen går över hörn vid korsningen Blommensbergsvägen – Erik Segersälls väg, har sin bakgrund i politiskt beslut i Stadsbyggnadsnämnden om att påbörja planarbetet. Nämndens beslut innebär att hörnbyggnadskonstruktioner/slutna hörn bör eftersträvas för att effektivisera markanvändningen och öka stadskvaliteten i projektet.

Trafik

Planförslaget förväntas inte ge någon betydande ökning av motorfordonstrafiken i området. Planförslaget har utformats enligt stadens framkomlighetsstrategi, vilket innebär att resor till fots, med cykel eller kollektivtrafik prioriteras. I gatunätet föreslås olika

trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Bland annat bedöms föreslagen timglashållplats för bussar att bidra till att hålla nere hastigheter på Blommensbergsvägen.

Enligt upprättad trafikutredning är det mest lämpligt att anlägga ett dubbelriktat cykelstråk längs med Blommensbergsvägen norra sida.

Efter ombyggnad av Blommensbergsvägen kommer hållplatsläget "Erik Segers" invid korsningen Erik Segersäll väg och Blommensbergsvägen att flyttas till ett läge nordost om Erik Segersälls väg. Nytt läge illustreras på sid. 39 i planbeskrivningen (granskningshandling).

Vidare dialog och samverkan kommer att ske med trafikkontoret vid fortsatt projektering av planförslagets allmänna platsmark.

Vibrationer

Planbeskrivningen kompletteras och förtydligas avseende vibrationer, om det finns risk för vibrationer i byggnader och vilka åtgärder som i så fall krävs och föreslås inom respektive delområde. Planbestämmelse införs på plankartan för att säkerställa att marken är lämplig för sitt ändamål med hänsyn till vibrationer.

Återvinning

Information från SVOA avseende riktlinjer för miljörum och kärthantering, riktlinjer för placering och tömning av planerade botten tömmande behållare inom delområde F för insamling av restavfall och pappersförpackningar med mera vidarebefordras till berörda byggaktörer. Information gällande lagstiftning för fastighetsnära insamling noteras och vidarebefordras även till berörda förvaltningar.

Planförslaget möjliggör plats för återvinningsstationer inom föreslagen allmän platsmark. Exakt placering av återvinningsstationer inom och i anslutning till planområdet bestäms i ett senare skede i dialog mellan SVOA och trafikkontoret.

Teknisk försörjning

Det är viktigt att säkra en god elförsörjning och säkerställa en flexibilitet för att kunna hantera ett ökat elbehov. Kontoret anser samtidigt att planeringen av elnätet och tillhörande funktioner och byggnader måste inordna sig i den samlade bebyggelseplaneringen, liksom övriga funktioner. Det kan bland annat innebära särskilda gestaltningskrav, exempelvis höjdbegränsningar på tekniska anläggningar.

Stadsbyggnadskontoret noterar Ellevios önskan om fortsatt dialog kring planförslagets effektbehov, så väl byggkraft som permanenta anslutningar inklusive fordonsladdning. Yttrande från Ellevio och Stockholm Exergi vidarebefordras till berörda förvaltningar och byggaktörer.

Insatsväg för räddningstjänsten behöver stämmas av med räddningstjänsten och markägare. Frågan hanteras inte inom ramen för aktuell detaljplan.

Räddningstjänst

Genomförda skyfallssimuleringar visar att vattendjupet på Blommensbergsvägen vid ett 100-årsregn med klimatkoefficient (4 timmars varaktighet) maximalt blir 0,2 m. Det är även endast en begränsad del av gatan som får det vattendjupet. Vattennivåer och flödesriktningar vid skyfall bedöms inte innebära ett hinder för en tillfredställande åtkomst till föreslagna fastigheter för utryckningstrafik/fordon vid insats.

Stadsbyggnadskontoret noterar Storstockholms brandförsvares rekommendation/önskemål gällande enhetlig utrymningsstrategi. I föreslagen lösning som redovisas i planbeskrivningen har stegutrymning tillämpats i delområde B, där räddningstjänsten kan nå ett fönster för respektive lägenhet i trapphuset. I övriga delar är det inte möjligt varför Tr2 trapphus har valts. I och med att en utformning med Tr2 trapphus innebär att mer yta behöver tas i anspråk i byggnaden på olika sätt bedöms aktuell lösning som lämplig. Kontoret vill även framhålla att föreslagen utformning uppfyller krav i BBR på utrymning.

SL:s anläggningar

Plankartan kompletteras med planbestämmelser om skydd mot störning avseende stomljud samt komfortvägd vibrationsnivå i bostäder vid tåg- och fordonspassage.

Stadsbyggnadskontoret och SL har inlett vidare dialog och samverkan efter granskningen. Plankartan ses över och justeras för att bli ändamålsenlig i förhållande till SL:s anläggningar invid Hövdingagatan. Planbeskrivningen kompletteras med beskrivande text avseende planförslagets konsekvenser för SL:s anläggningar, bland annat hur dagvatten hanteras i förhållande till SL:s manskapslucka.

Trafikförvaltningens synpunkter och kommentarer avseende genomförandefrågor, erforderliga avtal, överenskommelser med mera vidarebefordras till exploateringskontoret och berörda byggaktörer.

Övrigt

Inkomna synpunkter avseende gatumarkensättning med mera som inkommit från boende hanteras vidare av exploateringskontoret.

Barnkonsekvensanalys har genomförts i enlighet med kontorets riktlinjer. Resultaten av denna redovisas i planbeskrivningen.

Synpunkter har inkommit som rör frågor som inte regleras inom ramen för aktuell detaljplan. Exempel på det är tidplan för genomförandet av planförslaget.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkter gällande störningar under byggtid. Staden är mån om att ljudnivåer inte överstiger de riktlinjer som finns för byggbuller och tidpunkter. Under byggtid ska det även vara trafiksäkert för alla personer att ta sig fram oavsett förmågor och även för cykeltrafikanter. Bygg- och rivningsarbeten ska enligt plan- och bygglagen planeras och utföras med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår. Miljöbalken gäller vid arbeten som kan medföra störningar till omgivningen. Av miljöbalken framgår att verksamhetsutövare är skyldiga att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenhet eller skada.

Avsikten är att ett genomförande av aktuellt planförslag ska anpassas på ett sådant sätt att negativ påverkan på djurhållningen inom Aspuddsparken minimeras och så att verksamheten säkerställs under byggtiden.

Kontoret noterar Skönhetsrådets rekommendation avseende beteckningar och visioner för ytterstaden lokalgator som planeras med ny bebyggelse. Kontoret ser positivt på rådets inspel och tar med frågan för vidare dialog och diskussion internt inför framtida planarbeten.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret ser positivt på ett tillskott av 215 nya bostäder i ett attraktivt, centralt och kollektivtrafikhärläge och att gator utvecklas till trygga och befolkade stadsrum. Detta ger förutsättningar för en mer levande och mångsidig stadsmiljö. Kontoret bedömer det som möjligt att med respekt för Aspuddens befintliga värden skapa nya tillägg av hög kvalitet som del av en ny årsring i Aspudden.

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter identifierats. Intentionen att bredda det lokala bostadsutbudet, skapa trygga och aktiva stadsrum samt stärka Blommensbergsvägen som stadsgata med goda cykelpendlingsmöjligheter innebär en påverkan på omgivningen. Planförslaget medför intrång i naturmark och andra grönytor, förändringar av befintlig boendemiljö samt påverkan på befintliga natur- och kulturmiljövärden. Stadsbyggnadskontoret anser att ett större tillskott av nya bostäder och utvecklade stadskvaliteter i en växande stad är värden som uppväger förändringar i närmiljön.

Med anledning av inkomna synpunkter under granskningen har utredningar avseende dagvatten, vibrationer och konsekvenser för SL:s anläggningar reviderats. Planbeskrivningen har uppdaterats utifrån reviderade utredningar. Bestämmelser om högsta nivå för stomljud samt komfortvägda vibrationer vid tåg- och fordonspassage har lagts till, liksom bestämmelser för att säkerställa att marken är lämplig för sitt ändamål med hänsyn till markföroreningar och elektronagnatiska fält. Föreslaget område för tekniska anläggningar invid Hövdingagatan har anpassats till SL:s anläggningar genom kompletterande användningsbestämmelse för kabelschakt under mark samt begränsningar av schaktdjup. Föreslagen platsbildning invid delområde E planläggs som torg istället för park för bättre överensstämmelse med planerad funktion. I övrigt har mindre redaktionella ändringar gjorts på plankartan och i planbeskrivningen.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan antas.

Pia Ölvebro
planchef

Per Hansson
stadsplanerare

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
start.stockholm/detaljplaner